

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 16. De aetate & conditionibus vicarij Inquisitoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

indis. deleg. Super questionum. Non tamen sic plenarie, sicut Inquisitor potest Commissariu in suuere, quod ipse comisarius possit etiam alium commissarium substituere: nam subdelegatus non potest subdelegare.

Potest igitur inquisitor commissarium instituere, & eidem committere, ut possit delatos vel suspectos citare, testes examinare, reos condemnare, & generaliter eidem committere plenarie vires suas.

Sed licet possit, attendat tamen quibus eommittit: nam in pluribus non sunt ita experti sicut inquisitores, nec ita reuerentur, nec timetur; & ideo non committitur eis regulariter condemnatio relapsorum, nec impenitentium: immo etiam raro quod possint tententias diffinitivas ferre, nisi prius consultato inquisitore, cuius est processus etiam suorum commissariorum, quadam decencia defendere.

Sed si inquisitor potest de iure communi ut delegatus, commissarijs suis committere plenarie vires suas, cur non de iure priuato: ut in priuilegijs Urbani, Innocentij, Alexandri & Clementis summorum Pontificum ad inquisitores. Et in c. Ve commissi. de heret. lib. 6. conceditur eis de inquisitoribus, quatenus possint committere citationes, testium examinationes, & sententiarum denuntiationes. Respondet Io. And. quod propter preedictam decretalem, ut commissi olim dubitabatur a nonnullis, an inquisitor hoc possit: sed hodie non est dubium, quia est expressum in c. Multorum. §. verum, & in c. Nolentes. §. inquisitoribus. & §. Notarij, de heret. in Clem. vbi expresse committitur inquisitoribus substituere & commissarios ponere. not. de hoc Io. And. in c. Nolentes allegato.

COMMENT. LXIII.

Ex hac questione dua potissimum colliguntur asserciones.

Prima est: inquisitores Vicarijs seu Commissarijs a se institutis plene committere possunt vires suas.

Altera est: Commissarius tamen cum plena potestate institutus, non potest sibi alium Commissarium substituere.

Quantum ad primam assercionem attinet, ea ab u de docuit Emericus paulo antea in hac 3. par. tit.

De forma instituti Vicarium speciale. nu. 37. & dixi ibi eamque ostendunt etiam illi, quos citauimus paulo ante super q. 15. §. quod si plura. quibus adde Locatiu in opere iudiciali verbo, inquisitor, n. 4.

Non tamen sic plenarie, &c. Hec est secunda assercio, quam probat Emericus dicens, subdelegatum non posse subdelegare.

Hec tamen ratio valde est cotrouersa et anceps inter Doctores: nam Raphael Fulgosius in l. more maiorum. ff. de iurisdic. om. iud. quem videtur laudare Iason in l. a iudice. C. de iudic. subdelegatu posse iteru subdelegare ex multis cotendit, cuius plane rationes non sunt fortassis debiles, nec contemnendae, quos apud ipsos videto. neque. n. instituti nostri est scholastico more singula discutere, sed summa-

A. tim certiora tradere.

Panormitanus tamen in c. cum Bertholdus. nu. 25. extra de senten. & re iudi. hac difficultatem distinctione tollebat. horum tamen sententias conuinciora & veriosimiliora secuti libenter omittimus.

Communis enim opinio est, delegatum principis, qualis est Inquisitor, subdelegando, non posse dare facultatem subdelegato suo seu Vicario, ut iterum ille subdeleget. ita glossa singularis in c. super questionu. §. porro. verbo, transfert. de officio iud. delegati, & gl. in c. cu causa. verbo, delegatus. de appellat. Archidiaconus in c. quans. & Io. And. in c. is cui. de offi. dele. li. 6. Alexander in d. l. a iudice. C. de iud. q. ipsu sequitur exisse Albericus in l. more maioru. ff. de iurisdic. om. iud. & Panormitanus in c. super questionu. §. si vero. nu. 2. de officio iud. deleg.

Probari potest hec sententia, quam hic sequitur Emericus viuis quidem nec obscuris rationibus. prima est Io. And. praecitato loco: quoniam si delegatus posset suo vicario aut subdelegato concedere facultate subdelegandi, progressus esset in infinitum, nam & subdelegatus subdelegati id etiam posset, cum nulla diuersitatis ratio afferri commode possit aut probabilis. progressus vero infinitos vicari leges iubent. l. si de commissu. §. si quis. ff. de legat. 3.

Altera ratio & vera esse potest: quoniam delegatus potestatem quam habet subdelegandi, a lege habet, quod est velut personale priuilegium, quod cu personam, cui tribuitur, sequatur, in alterum transferri non potest, & cu persona extinguitur. c. priuilegium. de reg. iuris li. 6. notat Bart. in l. si is qui pro emptore. ff. de iucapio. et glossa in c. quam sit, de electi. li. 6. ex quibus fit perspicuum, doctrinam Emerici hoc loco securam & sanam esse, & conuincibus interpretum votis mirare. Commissarius non potest sibi alium substituere commissarium.

Quam aut facultatem possit Inquisitor concedere suis commissarijs, copiose explicatu est supra in hac 3. parte nu. 37. super tit. de institutione Vicarij seu Commissarij.

QUESTIO XVI.

De etate & conditionibus Vicarij Inquisitoris.

Extadecima questio est: Inquisitoris Vicarius seu Commissarius cuius debet esse conditionis, & praesertim aetatis?

Respondemus, quod debet esse vir litteratus, constans, & firmus, multum circumspectus, fideique zelator feruidus, ut literatura, atque scientia sciat discernere inter lepram & lepram, heresim & heresim, catholicam veritate & haereticam prauitatem, ut constanter aduersitates & labores toleret pariter, nec trepidet, sed constanter & viriliter negotia fidei exequatur, ut circumspetione sit prouidus, atque prudens, & sciat prouidere quomodo & qualiter sit agendu & ut fidei zelo & seruiore sit deuotus, ac sub spe mercedis aeternae negotia fidei deuotius exequatur.

M m 2 Quan-

Vicarius inquisitoris non potest alium Vicarium & bi creare.

D

E

ratio

plura

Quibus

ebat

rege

rege

Quantum vero est de aetate, non est in iure expressum de ipso commissario, quamvis de Inquisitore quod debet attingere quadagesimum annum, in c. Nolentes. de hare. in Clem. glos. tamen Io. And. ibi habet, qd idem de commissario putat, sed si ipse putat, non sequitur, quod alij putent, nec quod ita sit, cum iure non sit cautum.

COMMENT. LXV.

Quales esse debeant Inquisitorij Vicarij.

Dva sunt partes, vna est de qualitate commissarii, altera de eius aetate.

Quantum ad primam attinent, eadem ferme dicit Emericus de qualitate Vicarij Inquisitoris, q supra ques. i. de ipsomet Inquisitione tradiderat, nec immerito: nam eum subrogatum seu substitutum debeat sapere naturam eius in cuius locum subrogatur, l. parabolani. C. de Episco. & cleri. eandem qualitates, quibus decoratur inquisitor, debent eius commissarium illustrare.

Quantum vero est de aetate, &c. De aetate commissariorum, vt vere scribit hoc loco Emericus, in re nihil cautum nominatim ostenditur: & quidam nos quadraginta natum esse debere Inquisitorem volebant. quam opinionem, quamvis non refellat auctoritas, non tamen videtur approbare, ac satis tuto di ei poterat pauciores annos natum constitui olim potuisse, cum regulariter, nec omnia, nec maxime ardua fidei notitia inquisitorum Vicario demandari.

Triginta anni sufficiunt in Vicarij Inquisitorij.

Verum tamen hodie hec controuersia sublata est per rescriptum Clementis VII. quod incipit: Cum licet. §. decernimus. quo loco & commissariorum qualitas, & eorundem triginta annorum aetas licet prescribitur. eius rescripti verba relata sunt a nobis paula antea super q. 13. vbi videto.

QUESTIO XVII.

De destitutione commissarii Inquisitoris.

SUMMARIUM.

- 1 Vicarij inquisitoris amouere non possunt Prælati ordinis.
- 2 Electio personæ inquisitoris cur sit Prælati commissaria.
- 3 Verba canonis non sunt in pœnalibus extendenda.
- 4 Locus a maiore non habet semper locum in iure.
- 5 Vicarios et Notarios Inquisitorum mutare non licet Prælati.
- 6 Quales se præstare debeant Prælati erga inquisitores.

Decima septima questio est: Vtrū Inquisitoris Vicarium seu commissarium, possint Magistri seu Priores Provinciales ordinis Prædicatorum, vel Ministri Generales seu Provinciales ordinis Minorum, infra eorum ordinem amouere?

A Respondemus, quod non: Nam eius est destituere, cuius est instituere: & omnis res p quascūq; causas nascitur, per eandem dissoluitur. extra de reg. iur. Magistrorum aut, Priorum Provincialis, seu Ministrorum, non est Vicarium seu Commissarium Inquisitoris instituere, sed solius Inquisitoris, vt patet supra hac parte 3. q. 14. vbi de hoc queritur: Igitur nec illorum prædicatorum, sed solius Inquisitoris est Vicarium suum destituere. Et vltra: Delegati. n. est subdelegare: & illius solius in officio, ad quod est delegatus. C. de iudic. A iudice, & extra de off. iud. dele. Super questionum. Inquisitor autem domini nostri Papæ est delegatus, vt patet in c. Ne aliqui. de her. li. 6. & non Magistrorum, nec Ministrorum, nec Priorum, vt patuit supra par. 3. q. 7. vbi de hoc queritur: Igitur Inquisitoris solius est Vicarium subdelegare, & subdelegatum tenere, & à subdelegatione, cum ei videbitur, reuocare.

B Et Amplius: Licet enim Magistrorum, Ministrorum, & Priorum Provincialium sit potestas Inquisitoris eligere, vt patet in eorum primis legijs & indultis; hoc ideo fit, quia plenior notitiam de idoneitate suorum Fratrum videntur habere, quam dominus noster Papa: & ideo commisit eisdem personam eligere, vt de hac causa patet in priuilegijs Inquisitorum Urbani IIII. & Romani Clem. IIII. Catholicae fidei. & patuit supra hac par. 3. q. 11. Nullam tamen potestatem seu iurisdictionem super dicto inquisitionis officio tribuit prædictis antedictis, vt patet expresse in priuilegijs, & quæst. prædictis, sed personæ ab eis electæ, scilicet Inquisitori, cuius tantum est auctoritate Apostolica Vicarium sibi instituere, & subdelegare, in causa fidei procedere, inquirere, testes cogere & examinare, & sententiam cum dispensatione ferre. Sicut igitur prædicti prædicatorum non possunt in causa fidei procedere, nec testes ad testificandum cogere, nec processus Inquisitionis detruere, nec reuocare, nec eius sententias mutare, nec testes prohibere ne deponant, sic nec possunt Vicarios in officio instituere, nec infirmos destituere, nec eis mādare ne procedat quod si fecerint, tanquā impeditores officij inquisitionis, excommunicationis muerone eo ipso sunt percussis, in qua si steterint per annum animo indurato, ex tunc sunt vt hæretici condemnandi, vt patet in c. Vt inquisitionis officium. de hare. li. 6. Et vltra hoc contra eos vt contra fautores hæreticorum, per ipsos Inquisitores est procedendum iuxta priuilegium Urbani IIII. & Clem. IIII. Præcunctis. in §. cæterum vero. quod habetur supra par. 2. Vicarium igitur Inquisitoris instituere & destituere est Inquisitoris solius, & non alterius nisi domini nostri Papæ, qui habet super istum & illum plenitudinem potestatis.

C Nec valet quod allegatur ab eorum quibusdam, qd eis committitur potestas inquisitoris instituendi & destituendi, & consequenter eius Commissarium per locum a maiori, quia cui conceditur qd est plus, videtur & concedi qd est minus. Nam commissio facta alicui tantum valet, quantum verba forasant, nec sunt verba extendenda per

D detruere, nec reuocare, nec eius sententias mutare, nec testes prohibere ne deponant, sic nec possunt Vicarios in officio instituere, nec infirmos destituere, nec eis mādare ne procedat quod si fecerint, tanquā impeditores officij inquisitionis, excommunicationis muerone eo ipso sunt percussis, in qua si steterint per annum animo indurato, ex tunc sunt vt hæretici condemnandi, vt patet in c. Vt inquisitionis officium. de hare. li. 6. Et vltra hoc contra eos vt contra fautores hæreticorum, per ipsos Inquisitores est procedendum iuxta priuilegium Urbani IIII. & Clem. IIII. Præcunctis. in §. cæterum vero. quod habetur supra par. 2. Vicarium igitur Inquisitoris instituere & destituere est Inquisitoris solius, & non alterius nisi domini nostri Papæ, qui habet super istum & illum plenitudinem potestatis.

E Nec valet quod allegatur ab eorum quibusdam, qd eis committitur potestas inquisitoris instituendi & destituendi, & consequenter eius Commissarium per locum a maiori, quia cui conceditur qd est plus, videtur & concedi qd est minus. Nam commissio facta alicui tantum valet, quantum verba forasant, nec sunt verba extendenda per